

2025-06-12

Miljö- och klimatpolicy
Säter kommuns arbete mot miljömässig hållbarhet

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
Miljö- och klimatpolicy	Policy	Säters kommunkoncern
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
Kommundirektör	Hållbarhetsstrateg	sater.se
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer
Kommunfullmäktige	2025-06-12	KS2024/0306

Författningsstöd
Revidering
Vid behov
Bör revideras senast

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Syfte	4
3	Avgränsning	5
4	Genomförande	5
5	Mål, internationella och nationella	5
5.1	Globala hållbarhetsmål, Agenda 2030	5
5.1.1	Miljömässig/ekologisk hållbarhet.....	6
5.2	Sveriges miljömål.....	6
6	Säters kommuns miljö- och klimatarbete.....	8
6.1	Säter kommuns prioriterade miljömål	8
6.2	Miljö.....	9
6.3	Klimat.....	9
6.3.1	Koldioxidbudget.....	10
6.4	Regional och nationell uppföljning	11
7	Hänvisningar	12
8	Miljö- och klimatpolicyn ersätter	13

1 Sammanfattning

Denna policy skapas för att stödja ett ökat genomförande av miljöfrämjande insatser.

Mätinstrumentet som används för att mäta klimataspekten är Säter kommuns koldioxidbudget som grundas på Parisavtalet och är framtaget av klimatforskning vid Uppsala universitet, FN:s klimatpanel IPCC och Klimatsekretariatet. Koldioxidbudgeten finns visualiserad på hemsidan <https://www.climatevisualizer.com/sater> och består även av en rapport som är tillgänglig på Säter kommuns hemsida.

Denna miljö- och klimatpolicy slår fast att alla nämnder i Säter kommun och kommunens bolag ska verka för följande färdriktningar:

- **Att minskningstakten av koldioxidutsläpp i Säterers geografiska område sker i enlighet med koldioxidbudgeten, som år 2025 är minst 17 procent minskning per år.**
- **Att koldioxidutsläpp som orsakas pga. konsumtion minskar i motsvarande takt, trots att det inte visas i koldioxidbudgeten för Säterers geografiska område.**
- **Att nå Sveriges miljömål som alla påverkar naturen och klimatet på olika sätt, direkt och/eller indirekt. Åtgärder för följande miljömål prioriteras:**
 - **Begränsad klimatpåverkan**
 - **Grundvatten av god kvalitet**
 - **God bebyggd miljö**

2 Syfte

Syftet med Miljö- och klimatpolicy är att ena Säter kommuns miljö- och klimatarbete mot fastslagna färdriktningar samt att rikta kommunens miljöfrämjande insatser mot de prioriterade områden där störst behov finns.

Policyn fungerar som en ram för arbetet som Säter kommun utför för att uppnå Sveriges miljömål.

3 Avgränsning

Denna policy styr det förebyggande arbetet för att hejda miljö- och klimatförändringarna, dvs. främjande arbete för att nå miljömålen. Den riktas inte mot anpassningar för att möta samhällets behov som uppstår på grund av förändringar i miljön och klimatet, s.k. klimatanpassningar.

4 Genomförande

Miljö- och klimatpolicyen är verksamhetsöverskridande och berör alla nämnder och kommunens bolag. Varje nämnd har ansvaret att integrera nödvändiga åtgärder mot Miljö- och klimatpolicyens fastslagna färdriktningar i respektive nämndplan, enhetsplan och i budgetprocesser. De åtgärder som genomförs ska redovisas i ordinarie verksamhetsuppföljning och sammanställas i årsredovisning.

Planering, genomförande, uppföljning och rapportering av Säters kommuns Miljö- och klimatarbete sker i enlighet med dokumentet Ekonomi- och målstyrning i Säters kommun.

Miljö- och klimatarbetet behöver ske över organisationsgränserna genom samverkan. Ibland kan en nämnd bidra mer till måluppfyllelse genom att samverka eller stödja någon annan verksamhet i kommunen i stället för att enbart verka inom sin egen nämnd.

En arbetsgrupp för hållbarhet finns som består av representanter från alla kommunens sektorer. Den gruppen samverkar för att öka möjliggörande, samla och sprida kunskaper samt stödja enheter med analys av resultaten.

5 Mål, internationella och nationella

5.1 Globala hållbarhetsmål, Agenda 2030

Världens stats- och regeringschefer antog 2015 gemensamma globala hållbarhetsmål, Agenda 2030. De består av 17 mål för hållbar utveckling som syftar till att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringar och skapa fredliga och trygga samhällen. De 17 målen ska vara uppnådda till år 2030. Till varje hållbarhetsmål finns ett antal delmål och mätbara indikatorer.

Definitionen av hållbarhet som FN använder är:

En hållbar utveckling är en samhällsutveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

De globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030, är uppdelade i tre dimensioner av hållbar utveckling. Dimensionerna är ekonomisk-, social- och miljömässig hållbarhet, vilka alla är avgörande för att uppnå hållbar utveckling. Alla mål är lika viktiga, odelbara och integrerade. Flera av målen är beroende och direkt kopplade till varandra, vilket innebär att framgång för ett av målen ger positiva effekter på andra mål.

5.1.1 Miljömässig/ekologisk hållbarhet

Till den miljömässiga dimensionen av de globala Agenda 2030-målen hör framför allt:

- 7. Hållbar energi för alla
- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 11. Hållbara städer och samhällen
- 12. Hållbar konsumtion och produktion
- 13. Bekämpa klimatförändringarna
- 14. Hav och marina resurser
- 15. Ekosystem och biologisk mångfald

5.2 Sveriges miljömål

Sverige har antagit ett långsiktigt klimatmål som ska vara uppfyllt 2045. Det innebär att Sverige 2045 inte ska ge några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Etappmål är uppsatta till 2030 och 2040.

Sverige har dessutom egna miljömål. De visar vad Sverige behöver göra för att nå den miljömässiga dimensionen av de globala Agenda 2030-målen. Sveriges miljömål är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Miljömålen består av ett övergripande generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål samt flera etappmål.

Det övergripande generationsmålet till miljömålen lyder:

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Figur 1. Alla Sveriges miljömål.

Gula fält är Säter kommuns prioriterade miljömål

	Sveriges miljömål	Riksdagens definition av miljömålen. (förenklad text)
	Begränsad klimatpåverkan	Halten av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling ska inte äventyras.
	Frisk luft	Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.
	Bara naturlig försurning	De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Ska inte heller påverka tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål eller hållristningar.
	Giftfri miljö	Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.
	Skyddande ozonskikt	Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.
	Säker strålmiljö	Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.
	Ingen övergödning	Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, biologisk mångfald eller allsidig användning av mark och vatten.
	Levande sjöar och vattendrag	Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras.
	Grundvatten av god kvalitet	Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

	Hav i balans samt levande kust och skärgård	Västerhavet och Östersjön ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden.
	Myllrande våtmarker	Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.
	Levande skogar	Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.
	Rikt odlingslandskap	Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.
	Storslagen fjällmiljö	Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden.
	God bebyggd miljö	Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.
	Ett rikt växt- och djurliv	Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer.

6 Säter kommun miljö- och klimatarbete

6.1 Säter kommun prioriterade miljömål

Baserat på Säter Risk- och sårbarhetsanalys, miljöbokslut i årsredovisning och värdering av Säter kommun handlingsutrymme görs bedömningen att åtgärder för följande miljömål prioriteras.

- Begränsad klimatpåverkan
- Grundvatten av god kvalitet
- God bebyggd miljö

Hur värderingar är gjorda för att bedöma prioriteringen beskrivs i bilaga 1.

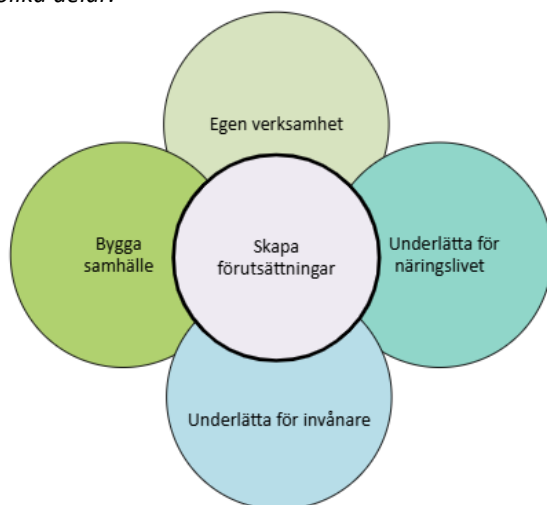
Dessa prioriterade miljömål beskriver de områden där Säters kommun har störst behov av att åtgärder genomförs. Miljöfrämjande åtgärder för måluppfyllnad av dessa mål är de som prioriteras i respektive nämndplan, enhetsplan och i budgetprocesser.

På hemsidan sverigesmiljomal.se finns mer information om varje miljömål. Där finns också preciseringar av målen, indikatorer, konkreta förslag på åtgärder för kommuner och företag, vägledningar samt information om sökbara stöd och bidrag till åtgärder för att nå miljömålen.

6.2 Miljö

Säters kommunorganisation kan bidra till Sveriges miljömålsarbete på många olika sätt inom många olika områden. Mycket sker redan, men mycket kan utvecklas och göras ännu mer för att ge större nytta för miljön och klimatet. Resultat nås genom att skapa bra förutsättningar för hela samhället, genom samverkan med företag, organisationer och andra myndigheter och genom intern samverkan mellan sektorer och enheter.

Figur 2. Säters kommun bidrar direkt och indirekt till miljö- och klimatarbetet i många olika delar.

6.3 Klimat

Åtgärder för att minska Säters kommuns utsläpp av klimatgaser och därmed minska kommunens bidrag till ett förändrat klimat är en viktig del av miljöarbetet. Säters kommun behöver ta proportionerligt ansvar för att hejda klimatförändringarna. Såväl verksamheter som individer i kommunens geografiska område behöver nå nollutsläpp, både i stort och i smått.

I Parisavtalet, som är ett globalt klimatavtal under FN, har världens länder förbundit sig att hålla temperaturökningen väl under 2 grader Celsius, och helst begränsa den till 1,5 grad. Högre temperaturer än det kommer att medföra förödande konsekvenser. För att nå dessa mål krävs att utsläppen av klimatpåverkande gaser minskar drastiskt på en kort tid. För att klara det behövs bättre förutsättningar inom många områden i samhället, ökade kunskaper och ökad förståelse för att vi alla behöver bidra, såväl i tjänsten som privat. Säters kommunorganisation kan bidra med viktiga insatser till en stor del av arbetet som behöver göras.

6.3.1 Koldioxidbudget

En begränsad mängd klimatpåverkande gaser kan ytterligare släppas ut från jorden innan temperaturen stiger mer än 1,5 grader Celsius. Detta är beräknat i forskning av FN:s klimatpanel IPCC. Metoder finns som på ett rättvist sätt fördelar den kvarvarande mängden utsläpp till olika geografiska nivåer, till exempel länder och kommuner. Fördelningen åskådliggörs i ett format som kallas koldioxidbudget.

Säters kommun har tagit hjälp av Klimatsekretariatet och klimatforskare vid Uppsala universitet för att, i en koldioxidbudget, beräkna hur mycket som kan släppas ut i Säters kommuns geografiska område och samtidigt ta proportionerligt ansvar till Parisavtalet. Den visar vilken minskningstakt av utsläpp som är nödvändig för att anpassa Säters kommun till koldioxidbudgeten. Den visar även en fördelning av hur stor del av utsläppen som kommer från olika utsläppskällor. Koldioxidbudgeten finns visualiserad på hemsidan <https://www.climatevisualizer.com/sater> och består även av en rapport som är tillgänglig på Säters kommuns hemsida.

Beräkningarna i koldioxidbudgeten i februari år 2025 visar att Säters kommun kan släppa ut ytterligare maximalt 159 806 ton koldioxid och den visar en nödvändig utsläppsminskningstakt på minst 17 procent per år de närmaste åren för att nå Parisavtalet och Sveriges klimatmål.

Med det sättet vi lever i Säters kommun år 2025 så förbrukar vi en femtedel av den kvarvarande utsläppsbudgeten varje år. Det betyder att hela budgeten är förbrukad år 2030 och vi har fem år på oss att ställa om hela samhället till noll utsläpp av växthusgaser. Ju fler åtgärder som görs nu för att minska utsläppen, desto längre kommer budgeten att räcka, vilket ger mer tid för hela samhället att ställa om. Sveriges klimatmål säger att vårt nettoutsläpp av växthusgaser ska vara noll senast år 2045.

Om mer koldioxid släpps ut i Säters kommun än vad koldioxidbudgeten medger behöver det kompenseras med ännu högre minskningstakt kommande år. Nödvändig minskningstakt kan därför förändras år från år beroende på vilken mängd koldioxid som finns kvar i budgeten.

Konsumtion bidrar med en stor mängd koldioxidutsläpp. I koldioxidbudgeten syns dock bara de varor som producerats och transporterats inom Säters kommuns geografiska område. Den största delen av varor som konsumeras i Säters kommun tillverkas och transporteras i andra geografiska områden och syns därför inte i Säters koldioxidbudget. Schablonvärden är tillagda för utrikes flygtrafik och utrikes sjöfart, utöver det har vi idag inget bra sätt att mäta konsumtionens bidrag till koldioxidutsläppen.

Denna miljö- och klimatpolicy slår fast att alla nämnder i Säters kommun och kommunens bolag ska verka för följande färdriktningar:

- **Att minskningstakten av koldioxidutsläpp i Säters geografiska område sker i enlighet med koldioxidbudgeten, som för år 2025 är minst 17 procent minskning per år.**
- **Att koldioxidutsläpp som orsakas pga. konsumtion minskar i motsvarande takt, trots att det inte visas i koldioxidbudgeten för Säters geografiska område.**
- **Att nå Sveriges miljömål som alla påverkar naturen och klimatet på olika sätt, direkt och/eller indirekt. Åtgärder för följande miljömål prioriteras:**
 - **Begränsad klimatpåverkan**
 - **Grundvatten av god kvalitet**
 - **God bebyggd miljö**

6.4 Regional och nationell uppföljning

Regional uppföljning av miljömålen görs av Länsstyrelsen. De redovisar årligen en uppföljning av miljömålen med bedömningar och beskrivningar av miljötillstånd och miljöarbetet i länet.

RUS, Regionalt Uppföljningssystem, samordnar och utvecklar uppföljningsarbetet kopplat till miljömålsuppdraget i samverkan med Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten och andra myndigheter.

Den regionala årliga uppföljningen och andra myndigheters uppföljning är underlag till den nationella uppföljningen som lämnas till regeringen av Naturvårdsverket.

Ett stort antal indikatorer till den regionala och kommunala uppföljningen av miljömålen finns tillgängliga i Kolada. Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, har uppdraget att stödja kommuner och regioners uppföljning av Agenda 2030 och de tillhandahåller statistik i databasen Kolada.

7 Hänvisningar

Mer information om miljömål, koldioxidbudget och uppföljning finns på dessa hemsidor:

- www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/
 - Regeringskansliets information om globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030.
- www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/
 - Naturvårdsverkets beskrivning av miljöarbete i Sverige, EU och internationellt.
- www.sverigesmiljomal.se
 - Fördjupning av miljömålen, preciseringar, indikatorer och förslag på åtgärder till kommuner och företag.

Hemsidan drivs av Naturvårdsverket i samarbete med Boverket, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Strålsäkerhetsmyndigheten samt länsstyrelserna.
- www.climatevisualizer.com/sater
 - Visualisering av Säters koldioxidbudget
- storage.googleapis.com/klimatsekretariatet-static/rapporter/sater/koldioxidbudget-sater-2024-04-16.html
 - Rapport Säters Koldioxidbudget, gjord av Klimatsekretariatet.
- www.rus.se
 - Regional årligt uppföljning av Sveriges miljömål, med bedömningar och redovisningar av miljötillstånd och miljöarbetet i länen.
- www.kolada.se

– Databas med nyckeltal som kan användas för jämförelser och analys av miljötillstånd i kommuner och län.

8 Miljö- och klimatpolicyn ersätter

Miljö- och Klimatpolicyn ersätter styrdokumentet:

- Plan för klimatneutralitet
- Miljöpolicy, miljömål